

نهمین همایش بین المللی سواحل، بنادر و سازه های دریایی
8-01 آذر 89 (تهران-ایران)

پهنه‌بندی و ارزش‌گذاری خورهای استان هرمزگان

[سید محمد رضا فاطمی *Seyed mohammad reza . Fatemi*]

[معصومه روزبهی *Masoumeh . Roozbehi*]

[مهرداد محسنی کتال *Mehrdad . Mohseni katal*]

کلید واژه: خور، استان هرمزگان، اکوسیستم‌های حساس، GIS

مقدمه

واژه خور (*Khoor*) ریشه در زبان عربی دارد و نوعی از شاخه (*Inlet*) است که به واسطه پیشرفتگی آب دریا در خشکی در اثر جزر و مد ایجاد می‌گردد. این فرم هیدرولوژیک ساحلی معمولاً دارای طولی بیش از عرض آن بوده و با هیچ آبراهه‌ای در خشکی ارتباط ندارد و به تدریج با فاصله گرفتن از دریا باریک می‌شود تا سرانجام انتهای آن در اراضی هم سطح ناپدید گردد. خورها ممکن است دارای شکل‌های مارپیچی، منشعب و تاج مانند باشند.

در مجموع بیش از 022 شاخه خور در سواحل جنوبی ایران وجود دارد که بخش قابل توجهی از آنها در داخل خور (خلیج) موسی و یا در لابه‌لای جزایر رسوبی حد فاصل جزیره قشم و بندر خمیر واقع شده است. خورها به دلیل آرامش نسبی آب، عمق کم و تأثیرپذیری از مواد خشکی محل تردد برخی آبزیان جهت تجدید نسل و یا طی نمودن قسمتی از مراحل رشد خود قرار دارند. تعدادی از خورهای جنوبی پوشیده از رویش‌های حرایی و بیشه‌های شور هستند. همچنین خورها از مراکز جلب پرندگان آبی محسوب می‌گردند و به علت در پناه بودن از تلاطم شدید دریا، مورد استفاده صیادان و بازرگانان محلی برای پهلوگیری لنگرها و سایر شناورهای خود نیز قرار دارند.

علاوه بر این، خورها زایشگاهها (*Breeding grounds*) و تغذیه‌گاههای (*Feeding grounds*) حیاتی برای بسیاری از پرندگان، ماهیان و دیگر جانوران می‌باشند. مجموعه‌این شرایط، خورها را به عنوان یکی از مناطق حساس ساحلی تبدیل نموده است. اکوسیستم خورها از چندین اجتماع واضح، مشخص و مجزا تشکیل یافته که هر یک دارای اجتماعات (*Assemblages*) گیاهی و جانوری خاص خود می‌باشد.

اهمیت خورها را می‌توان از جنبه زیست محیطی و ذخایر شیلاتی به شرح زیر جمع بندی نمود:

1. پناهگاه‌های مناسب جهت توقف و تردد شناورهای صیادی

0. مناطق صید و استحصال آبزیان